

top agrara

POLSKA

www.topagrara.pl

3/2024

30 lat

MUREM
ZA
ROLNIKAMI
#protestrolników

Index 332585

CPK: chcemy ziemi w zamian • Buraki nadal na fali • Pielenie zbóż

Roślinnie czy mięśnie jemy?

Fleksitarianizm, czyli świadome ograniczanie produktów odzwierzęcych w diecie jest coraz bardziej powszechnym trendem, szczególnie wśród młodych ludzi. Jak wynika z niektórych badań, prawie co 10. osoba nie je mięsa wcale, a nawet 40% Polaków deklaruje, że ogranicza jego konsumpcję.

AUTORKA
Anna Kurek

Prowegańska propaganda, czy zdrowe nawyki? Przeciwnicy spożycia mięsa zarzucają branży mięsnej przede wszystkim nieposzanowanie praw zwierząt, a zaraz za tym aspekty związane z ochroną środowiska. We-

getarianie wydają się nie akceptować tego, że jesteśmy wszystkożerni i potrzebujemy mięsa nie tylko do prawidłowego rozwoju, ale też funkcjonowania. Jest ono niezastąpione w diecie człowieka. Zwolennicy diety wegetariańskiej twierdzą, że mięso jest niezdrowe i odpowiada za szereg chorób, szczególnie sercowo-naczyniowych i nowotworowych, zaś rolnicy – producenci mięsa

– są przez nich nierzadko postrzegani jako osoby źle traktujące swoje zwierzęta. Presja społeczna pcha cały sektor w kierunku coraz droższej produkcji mięsa, bo w wyższych normach dobrostanu oraz niekonkurencyjnej na światowej arenie.

Dlatego pytamy ekspertów czy mięso jest zdrowe i czy potrzebujemy go do życia.

KONTRA RoślinnieJemy zdrowo i bezpiecznie

▷ Ograniczanie spożycia mięsa stało się społecznie pożądaną postawą. Przez lata pojawiało się wiele wyników badań osób, które ograniczają lub nie jedzą mięsa czy produktów odzwierzęcych. Liczby te oscylują od 3 do 10%. Moim zdaniem 5–6% Polaków nie je mięsa, są to weganie i wegetarianie. Ciekawa jest też kwestia osób aktywnie ograniczających spożycie mięsa. W badaniach z 2018 r. nawet 60% osób deklaroowało, że ogranicza spożycie mięsa. Nielsen i GfK podały ostatnio, że jest to ok. 33–35% Polaków. To długoterminowy trend społeczny. Za 10–15 lat będziemy mogli ocenić, w jaki sposób przełoży się na spożycie mięsa. Jest to proces, który już toczy się na Zachodzie, np. w Niemczech spożycie mięsa w 2022 r. spadło do 52 kg/osobę. Dla porównania 5 lat temu wynosiło ok. 61 kg. Zwiększa się nasza świadomość, choć nadal jako naród jemy bardzo dużo mięsa, bo 73,4 kg rocznie. Tymczasem najbardziej renomowane pismo medyczne Lancet opracowało koncepcję diety planetarnej, która pozwoli wyżywić ludzkość wraz ze wzrostem jej populacji w zdrowy sposób i jednocześnie pozwoli nam zrobić to w ramach ograniczonych zasobów planety, jakimi dziś dysponujemy. Nie zakłada ona w pełni roślinnej diety, ale ograniczenie konsumpcji

mięsa. Tygodniowo naukowcy rekomendują około 0,5 kg mięsa, którego dziś jemy ponad 1,41 kg, czyli de facto trzy razy więcej, niż powinniśmy.

ROŚLINNIE ZNACZY ZDROWO

Głównym powodem rezygnacji ze spożycia mięsa jest zdrowie. Postrzegamy dietę roślinną jako zdrowszą. WHO, czyli najważniejsza organizacja zdrowotna na świecie, jasno mówi o tym, że mięso czerwone i przetworzone jest kancerogenne. Określone typy mięs nie są korzystne dla zdrowia, zwłaszcza spożywane w dużych ilościach. Nie każdy też lubi smak mięsa lub chce spróbować czegoś innego, nowego. Jednak przeważającym powodem są kwestie etyczne. Ludzie nie chcą się przyczyniać do cierpienia zwierząt. To przekonanie dominuje w grupie wegan i wegetarian i jest najprawdopodobniej drugorzędne wśród osób, które ograniczają spożycie mięsa. Mamy też coraz większą świadomość o kosztach środowiskowych, związanych z produkcją zwierzęcą. Wiemy, że globalnie odpowiada ona za ponad 14% emisji gazów cieplarnianych.

POKOLENIE Z

Młodsze pokolenie jest wyczułone na wartość dodaną żywności. Pokole-

▷ Maciej Otrębski RoślinnieJemy, współzałożyciel Polskiego Związku Producentów Żywności Roślinnej

nie Z chce, by było ono ekologicznie opakowane, wytworzone w sposób przyjazny środowisku itd. Ten trend będzie się wzmacniał przez większą wrażliwość na kwestie środowiskowe i dobrostanowe, szczególnie wtedy, kiedy pokolenie Z będzie stanowiło główną siłę nabywczą. Oczywiście, diety roślinne wymagają suplementacji. Szczególnie wit. B₁₂, której nie otrzymamy z surowców roślinnych. Pozostałe składniki jesteśmy w stanie dostarczyć na diecie roślinnej.

PRO Produkcja zwierzęca pod ostrzałem

▷ Roślinna żywność i analogi mięsa są bardziej widoczne w Internecie, w mediach społecznościowych niż mięso. Mają atrakcyjniejszy sposób komunikacji z konsumentami. Produkty te zachęcają do tego, by po nie sięgnąć. Jeżeli zastawimy to z mięsem, widać, że branża odpuściła sobie komunikację z konsumentem. Przespaliśmy zmiany, które zachodzą w sposobie funkcjonowania społeczeństwa. W przestrzeni publicznej atakowana jest produkcja mięsa, a dużo jest pozytywnych informacji na temat roślinnych zamienników mięsa. Brakuje w tej dyskusji choćby informacji, ile pestycydów mamy w produkcji roślinnej. Brak dbałości o komunikację prawdopodobnie wynika to z tego, że produkcja zwierzęca jest dla rolników naturalna i często przekazywana z pokolenia na pokolenie. Rolnicy nie reagują na nowe trendy adekwatnie do sytuacji. Nie uczestniczą w dyskusji publicznej, za mało przedstawiają swój punkt widzenia, nie pokazują, czym i jak się zajmują, a to powoduje, że przegrywamy

batalię o potrzeby konsumenta. Nie chodzi o to, by doprowadzać do konfliktu pomiędzy jednymi producentami i drugimi. To byłby błąd. Raczej trzeba szukać rozwiązania, które nie pozwoli przenieść całego ciężaru tej trudnej dyskusji na podmioty osadzone w produkcji zwierzęcej. Tylko my wiemy, ile wysiłku trzeba włożyć, żeby mieć stado loch, od których rocznie odsadza się ponad 30 prosiąt, czy krów mlecznych, które dają 11–12 tys. litrów mleka rocznie.

SZANUJEMY ZWIERZĘTA

W przestrzeni publicznej pojawiają się incydentalne przypadki z interwencji organizacji prozwierzęcych, kiedy nie jest zachowany dobrostan, tam gdzie właściwie nie dba o zwierzęta jak należy. To jest margines, a nie obraz całej produkcji. Obrazy, które widzimy w przestrzeni publicznej mocno oddziałują na sferę emocji, w szczególności osób młodych, których gusta kulinarne dopiero się kształtują i osób z miast, których doświadczenia z produkcją roślinną lub zwierzęcą są niewielkie. Hodowla zwierząt jest dla rolników częścią ich życia.

Jest to ich główne źródło utrzymania, więc irracjonalne jest, żeby traktować

▷ Piotr Włodawiec radca prawny w PRO-KURENT, producent świń

zwierzęta w zły sposób. Z punktu widzenia bezpieczeństwa żywnościowego kraju powinniśmy w taki sposób prowadzić politykę i kształtować przepisy, żeby produkcja zwierzęca mogła się rozwijać. Żebyśmy mogli budować nowe obiekty i modernizować już istniejące – bez inwestycji nie będzie produkcji. Nie dopuszczamy do sytuacji, w której Polska uzależnia się od importu żywności.

NIE MANIPULACJOM!

W domenie publicznej jest dużo informacji na temat produkcji zwierzęcej, poziomów emisji. Na etapie poprzedzającym proces inwestycyjny sporządza się karty informacyjne albo raporty oddziaływania na środowisko. Korzystając ze środowiska hodowcy uiszczają stosowne opłaty. To wszystko jest dobrze opisane i łatwo dostępne. Natomiast mało jest w przestrzeni publicznej informacji na temat tego, ile trzeba zużyć wody na wyprodukowanie, np. 1 kg łososia roślinnego. O tym się nie dyskutuje. Cały ciężar dyskusji publicznej został przeniesiony na produkcję zwierzęcą. Żle są rozłożone akcenty tej wymiany zdań. Niewiele wiemy o technologii produkcji roślinnych alternatyw, media o tym nie informują, społeczeństwo o tym nie rozmawia. To producenci zwierząt są przedstawiani jako osoby niszczące środowisko, tymczasem z produkcji zwierzęcej uzyskujemy nawozy naturalne. Dzięki nim gleba jest zasilana i bez używania sztucznych, chemicznych nawozów można poprawić wydajność produkcji roślinnej. A prowadzenie dyskusji w ten sposób, że mięso jest niezdrowe, to manipulacja. Które mięso, skąd pochodzące, gdzie wyprodukowane, z jakich gatunków zwierząt, w jakich ilościach? Jako ludzie jesteśmy wszystkożerni i powinniśmy mieć zbilansowaną dietę. Potrzebujemy mięsa, warzyw i owoców.

Fot. Kobiecty fotograf, PROKURENT, shutterstock

